

ፓኖራማ ቁጥር 67

የትዝብት ድማስ

ሚያዝያ 11 ቀን 2001 ዓም

አማራጭ መች ጠፍቶ

በሃያ አንደኛው ምዕተ-ዓመት ለሚኖር ማንኛውም ኅብረተሰብ ሕይወቱን ለመምራት የሚያስችለውን ሥርዓተ-መንግሥት ለመመስረት፣ የተለያዩ አማራጮችን መፈለግ፣ ማፈላለግ፣ መመርመርና ማስተናገድ ግድ ይለዋል። ያ ካልሆነ ሳይገባበጥ እንደቀረ አሻሮ አሮና ከስሎ ይቀራል። በዛሬዎ ዓለማችን በዴሞክራሲ ሥርዓት የሚተዳደሩ ሕዝቦች ቁጥራቸው በርካታ ሚሊዮን ነው። የዴሞክራሲን ትርጉምና ፍች ለመረዳት ቃሉንና ተግባሩን ለመጀመሪያ ጊዜ ለዓለም ወዳስተዋወቁት ወደ ግሪኮቹ፣ ወደ ኦሪየንቶል መሄድ ለያስፈልገን ይችላል። ብቻ ከብዙ ዓመተ-ዓለም በፊት ቃሉን ያመጡት የግሪክ ፈላስፋዎች መሆናቸውን ታሪክ መመዝገቡን ግን እንረዳለን። ዴሞ ማለት ሕዝብ መሆኑንና ክራሲ ማለት ደግሞ ሥርዓት ፣ አስተዳደር ና አገዛዝ እንደሆነ ትርጉሙን ሰጥተው አለፈዋል። ሁለቱን ቃሎች ገጥመው ደግሞ፣ ዴሞክራሲ ማለት የሕዝብ/ ባዊ ሥርዓት የሚል ሙሉ ፍች ሰጥተው ሄደዋል። ያም ተባለ ይህ በዘመናችን አማራጫቸውን መርጠው በዴሞክራሲ ሥርዓት ከሚተዳደሩት ሕዝቦች መመልከት እንችላለን። ይህም ስለተባለ ደግሞ የተያዘ-የተረዘዘው የዴሞክራሲን ነባቢት ስላንምበለበለ ብቻ ዕውነተኛውን የዴሞክራሲ ሥርዓት በሚገባ ተርጉሞ በተግባር አውሎታል ለማለት ይከብዳል።

በነፃነት፣ በሥልጣኔና በሃይማኖት ስም በታሪክ ልዩ ግፍና በደሎች በሰዎች ላይ እንደተፈፀሙ ሁሉ ፣ በዴሞክራሲም ስም ተመሳሳይ ወንጀሎች እንደተሰሩ በርካታ የታሪክ መጽሀፍት ያስረዳሉ። በእኛይቱ ሀገርም እንኳን ሳይቀር ለአለፉት አርባ ዓመታት የተፈራረቁት አገዛዞች ለሥርዓቶቻቸው እንዲጠቅማቸው አድርገው የዴሞክራሲን ስም እንዳሻቸው ተጠቅመውበታል ። ለሕዝቡ አማራጮችን ሳያቀርቡ ለአገዛዛቸው የሚጠቅማቸውን የራሳቸውን የዴሞክራሲ ጥብቆ እየሰፉ የኢትዮጵያን ሕዝብ በጠባቡ እንዲያጠልቀውና እንዲገዛላቸው አድርገዋል ። አማራጭ አልባ አድረገው የነሱን ምርጫ ብቻ እንዲመርጥ አላግጠውበታል ። የኢትዮጵያ ሕዝብ በታሪኩ የውጭ ባዕዳን ፣ በሥልጣኔ ስም ፣ የራሱ ገዥዎች ደግሞ በዴሞክራሲና በሶሻሊዝም ስም የደም እንባ እያስለቀሱ ገዝተውታል። ክብሩንና ሰብዕናውን

ገፈውታል። ሀብት ንብረቱን ዘርፈውታል። በታሪክ ህግና ሂደት መሠረት ፥ አሮጌው ሥርዓት በህዝብ አመጽ ሲወገድ አዲስ መጭው ደግሞ በተራው ለራሱ የሚያገለግለውን የዲሞክራሲ ለምድ እየሰፋ ያገዛዝ ቀንበሩን በከፋ መልኩ ይዘረጋል። ይህ የማያቋርጥ አሳዛኝ ነባራዊ ሁኔታ፥ የታሪካችን ሂደት ሆኖ ቆይቷል። አሁንም ያለፈውን የመከራ አገዛዝ እያወሰኑ ከመኖር አልፎ፥ ያለፈው መከራ እንዳይደገም ለአዲስ ራዕይና ለብሩህ ተስፋ የሚሆን አማራጫ ለማቅረብ አልተቻለም ። ለረዥም ራዕይ ፥ ለብሩህ ተስፋና ለአዲስ አማራጭ የሚሆን ዝግጅት እየተደረገ አይደለም ። ይህ መሆኑ ቀርቶ ሁሉም የሚፋጀውና የሚራከተው ፥ እነመለስን ተክቶ የእነርሱን ጠባብ ብሄረተኛ ሥርዓት በአዲስ ለምድ ሸፍኖ ለመግዛት ነው ። ለሕዝቡም ያለውን ሥርዓት አንግበን መጥተናልና እንደአማራጭ ተቀበልን ሊሉት ይፈልጋሉ። እነስየ አብርሃና ገብሩ አስራት ከነአጃቢዎቻቸውና ተስፋኞቻቸው ጋር አሁን የሚያደርጉት ሙከራ ይህንኑ ነው። እንደገና እናታልልሃለን ፥ ዓይንህን ጨፍንህ ተቀበለን።

ለጊዜው እንኳን ቢሆን፥ የዲሞክራሲን ሰፊና ጥልቅ ትንታኔና ትርጉም ለመስጠት ወደ ሚያስችለው ጉዳይ ለመሄድ ተቆጥበን ፥ ለትግላችን ሂደት ሊጠቅመን የሚያስችለውን ተግባራዊ ማስታዎሻ ለመገንዘብ ወደሚያስችለንን ቀላል ትርጉም ስናተኩር፥ ዲሞክራሲ ማለት ልዩነቶችን እያቻቻሉ ማስተናገድ፤ በተለየም የውሁዳንን አቋምንም ማክበር ወደሚል ድምዳሜ ልንደርስ ወደ ምንችልበት ግንዛቤ እናመራለን ። በዕርግጥም ይህንን ግንዛቤ ሁላችንም ከተረዳን ፥ ሌላው ቢቀር ለአለፉት አስራ ስምንት ዓመታት ተቀዋሚው ጎራ በሚባለው መካከል የተጋረደውን ጥላሽት በመጠኑም ቢሆን ሊገፍፈው ይችላል ብለን እንገምታል ። የዲሞክራሲን ትርጉም በዚህች በቀላል አገላለጽ ለመወሰን የተገደድነው ፥ ምናልባት የሀገራቸውን ጥፋት የተረዱ ክፍሎች በባሕርይና በተለያዩ የግለሰቦች ጠባይ ምክንያት የሚፈጠሩትን መሠረታዊ ያልሆኑ ችግሮችን ሊፈቱ ይችሉ የሆናል ከሚል ተስፋ ነው። ሁሉም ባይሆኑ እንኳን የተወሰኑ ክፍሎች በሀገሪቱ አንኳር አንኳር በሆኑ ጉዳዮች ላይ ተመሳሳይ አመለካከትና አቋም እንዳላቸው በአደባባይ ይናገራሉ ። በነባቢት ይገልጻሉ ። ታዲያ ይህ ከሆነ ለምን ለመስማማት እንዳልተቻለ ሲጠየቁ ፥ የሚያቀርቡት ምክንያት ፥ ከነፍሰ-ወከፍ ባሕርይና ከግላዊ ዐመል ያለፈ ሆኖ አይታይም ። ይህም የግል ከንቱ ውዳሴን በቀቢፀ-ተስፋ ላይ የተመሠረተን የሥነ አዕምሮ ችግር፥ የየግል ድርጅትን ጥቅም ማስቀደም ወዘተ ከመሳሰሉት ሊዘል እንደማይችል ለሁሉም ግልፅ ነው ። ይህንን ሁሉ ለመጥቀስ የተገደድነው አማራጭን ለመፈለግ በሚደረገው ጥረት ሊያበረክት የሚችል የአማራጭ ምርጫ ካለ እርሱን እንዳማራጭ መምረጥ ፥ እርሱ ራሱ አማራጭ ሆኖ ሊቀርብ ይችል ይሆን ወይ ? ከሚል ጥያቄ አዘል ጉስጎሳ ለማቅረብ ከሚል ነው።

እኛ የዲሞክራሲ አማራጭ ስንል፥ ሦስት ዐበይት ጉዳዮችን መሠረት በማድረግ ነው ። አንደኛውና ዓይነተኛው፥ ጊዜ የማይሸረውን የሀገራችንንና የሕዝባችንን ስትራቴጂያዊ ወይም ዘላቂ ጥቅም ከማስጠበቅ ዕምነት ሲሆን፥ ሁለተኛው ደግሞ ፥ የወቅቱን የሀገራችንን ስር የሰደደ ችግር ከማስወገድ አኳያ ነው ። በሦስተኛ ደረጃ የፓርቲያችንን መሠረታዊና ብሄራዊ ዓላማን አንግቦ ከመታገል አንፃር ሆኖ፥ የወደፊቷን ኢትዮጵያና የዜጎቿን ራዕይና ብሩህ ተስፋ ከማስተናገድ አኳያ ነው ። እነኚህን መሠረታዊ ጉዳዮች በግምት ውስጥ በማስገባት ነበር ኢሕአፓ በየወቅቱ እንደሆነ ሁኔታውና አስፈላጊነቱ ፥ ተስማሚ የሆኑ የዲሞክራሲ አማራጮችን ለሕዝብ እያስታወቀ ሲታገል የቆየው ። ሦስቱም ተፈራራቂ አምባገነን ሥርዓቶች እየመጡ በሚጠፉበት አጋጣሚዎች ሁሉ ከአንድ አምባገነን ሥርዓት ወደ ሕዝባዊና ዲሞክራሲያዊ ሂደት መረጫዎች ካስፈለገ፥ በግድ የሽግግር ወቅትና ሁኔታ የሚያስፈልግ መሆኑን በበቂ ማስረጃና ትንታኔ የተደገፈ ሰነድ አቅርቧል። አሁንም ሀገራችንን ከሚያንገብብባት ሀገራዊ ቀውስ ለማዳን ፥ በዲሞክራሲያዊ አማራጭ ላይ በተመሠረተ የሽግግር ወቅትን ያካተተ ሰነድ አዘጋጅቶ ለሕዝብ ማቅረብ ወቅታዊና ቀጠይ ተልዕኮው መሆኑን ያምንበታል ። ይህንን የሚገፋውም ወያኔዎቹ ሀገሪቱን አፈረካክሰው በሚጠፉበት ወቅት በሚፈጠረው ቀውስ የሰላምና የብሔራዊ ዕርቅ አማራጭ ለማቅረብ ነው።

በአሁኑ ጊዜ በሱዳን እንኳን አክራሪ ፖለቲካን በመግፋት ዋና የነበረው ሼክ ሀሰን አልቱራቢ የሽግግር መንግሥት ተቋቁሞ ከዚያ በኋላ ምርጫ ይካሄድ ሲል እየተደመጠ ነው ። በኢትዮጵያ በሰላምና ዕርቅ አማካይነት የተሻለ አማራጭን ለማቅረብ ኢሕአፓም ሌሎችም በተደጋጋሚ ሞክረው ያገኙት ምላሽ የወያኔን እምቢታና አልፎም ፥ የነአቶ አበራ የማነአብ የቆየ እስር እንዳሳየው አፈናን ነው ። ከተጫበጭ ተመክሮ በመነሳት ያለውን አመራጭ ስንጠቁም፥ ዛሬ ያለፈውንና አልሰራ ያለውን ጎዳና መከተሉ በራስ ላይ ቀንበርን ማክበድ በመሆኑ፥ የዲሞክራሲ አማራጭን ስናቀርብ ይህ ሂደት የወያኔን አገዛዝ በመገርሰስ ላይ በግድ የተመሰረተ መሆን እንዳለበት ጫና ሰጥተን እናቀርባለን ። ያለውን ዘረኛና አረመኔ አገዛዝ በአስከፊ መልኩ ቁንጮውን ብቻ ከርክሞ ለመቀጠል የሚመኙትና ለፈፀሙብን ወንጀል ይቅርታ ሊጠየቁን እንኳን ያልከጀሉትን መንገድ ልንከተል ከቶም የሚታሰብ ሊሆን አይችልም ። ከወያኔ ጠባቾችን ከአገዛዙና ከሥርዓቱ ነው እንጂ ለግለሰቡ መለስ ብቻ አለመሆኑ መታወቅ አለበት ። ከዚህ ባሻገር ደግሞ በ1997 የወያኔ የምርጫ ጎዳና ከየት እደ ሚያደርስ የተመለከትነው ነው ። ከ 200 ዜጋ በላይ በጠራራ ፀሀይ ተገድለዋል ። ከሃያ ሺ ያላነሱ ዜጎች ወደ ዴሞክራሲ ፣ ዝግጁ ፣ ብር ሽለቆና ልቱ ልዩ ማህሪያዎች ተውርወረዋል ። ብዙዎች ተሰደዋል ። በርካታ ዜጎች ከሥራቸውና ከቀያቸው ተፈናቅለዋል። ወያኔ በኃይልና

በዕብራይ ተመልሶ የሥልጣን ባለቤት ሆኖ ፓርላማ ተብሎ አዳራሹን በቅጥረኞችና ሆዳሞች አጃቢነት ሞልቶ ቀልዱንና ግፉን ቀጥሏል። ታዲያ ይህን በሕዝብ ላይ የሚቀልድ ሂደት ዳግም በ 2002 መድገሙ እንዴትስ ሊታስብ ይችላል? ወያኔና የሱዳን አባቶቹ ፥ ተቃዋሚ ኃይሎች አመራሮቹ የላቸውም ቢሉም፥ ኢሕአፓ በበኩሉ ያለውን አማራጭ ደግሞና ደጋግሞ አቅርቧል ። አማራጭ ሲባል ካለው መከራ የሚያወጣ መንገድ ማለት በመሆኑ ፥ በመቸስ ማል ጎደኒ ? ወያኔን ጠረብ ጠረብ አድርጎ በአዲስ መልክ ለማስቀጠል መሞከር ፥ ሕዝብ ሊፈልግ የሚችለው አማራጭ ሊሆን አይችልም። ዛሬ የወያኔ የገማና የገለማ አገዛዝ ሀገራቷን ለጥፋት ዳርጓልና፥ ይህን የጥፋት ፖለቲካና የዘረኛ መንገድ መሰረዝና ማስወገድ የግድ አስፈላጊ ነው ። የጥገና ለውጥ የሚታዘዝለት በሽታ አይደለም። ቁስል ሲያመረቅዝ እግርና እጅን መቁረጥ ግድ ይሆናል እንደሚባለው ሁሉ የወያኔ ሥርዓት ካልተወገደ የኢትዮጵያ ቁስል አይሸርም ። በምጣድ ማሟሻ ወገብን ማሸት፥ ካመረረ የወገብ በሽታ አያድንም ። የወያኔ አገዛዝ ዘረኝነትን አስፍኖ ዕልቂትን አባብሶ ሀገርን እያጠፋ ያለ ነውና በምህላ፥ ኢትዮጵያን አምርረው የሚጠሉትን እነ መለስና ስብሐትን በመማፀን የሚገኝ መፍትሄ የለም ። ያለን አማራጭ ይህን ፀረ ኢትዮጵያ አገዛዝ ማውደም ብቻ ነው ። ከዚህ አገዛዝ ጋር ጠቀመን ተጠቀምን ብለው የተሰለፉና የተኮለኮሉ ካሉ ፥ ከወዲሁ ከስህተታቸው ተምረው ከሕዝብ ጎራ ሊደባለቁ ካልሞከሩ፥ የማይቀረው እሳት የሚለበልባቸው መሆኑ አይቀሬ ነው።

አማራጭ ሞልቷል፤ ተጠቁማልም። የዴሞክራሲ አማራጭ ነው። የወያኔ መቸነፍና መወገድ ጠያቂ አማራጭ ነው ። መለስ ባዘጋጀው ምርጫ የመሳተፍ መርጫ አይደለም። መለስን በሌላ ወያኔ የመተካት ምርጫ አይደለም። አለትግል ስርዓት የለምና ፀረ ወያኔ ትግልን የግድ የሚል አማራጭ ነው። ሕዝባዊ፣ ኢትዮጵያዊ አማራጭ ! ኢትዮጵያዊ አማራጭ ማቅረብ ደግሞ የአማራጮች ሁሉ አልፎ አሜጋ ነው ። የኢሕአፓም አማራጭ ይህ ብቻ ነው !